

## ISI KANDUNGAN

|                       |       |
|-----------------------|-------|
| ABSTRAK               | ii    |
| ABSTRACT              | iv    |
| MULAKHKHAS ( ملخص )   | vi    |
| PENGHARGAAN           | viii  |
| ISI KANDUNGAN         | x     |
| SENARAI RAJAH         | xv    |
| SENARAI JADUAL        | xvi   |
| SENARAI KEPENDEKAN    | xvii  |
| PANDUAN TRANSLITERASI | xviii |

## BAB I

### PENDAHULUAN

|                                        |    |
|----------------------------------------|----|
| 1.1 Pengenalan                         | 1  |
| 1.2 Pernyataan Masalah                 | 1  |
| 1.2.1 Motivasi Dari Perspektif Sejarah | 3  |
| 1.3 Soalan Kajian                      | 5  |
| 1.4 Objektif Kajian                    | 6  |
| 1.5 Batasan Kajian                     | 6  |
| 1.6 Kepentingan Kajian                 | 7  |
| 1.7 Pengistilahan Definisi :           |    |
| 1.7.1 Motivasi                         | 9  |
| 1.7.2 Dakwah                           | 12 |

## BAB II

### TINJAUAN LITERATUR

|                              |    |
|------------------------------|----|
| 2.1 Pengenalan               | 15 |
| 2.2 Konsep Motivasi          | 16 |
| 2.2.1 Prinsip Dalam Motivasi | 16 |
| 2.2.2 Metode Dalam Motivasi  | 31 |

|           |                                               |    |
|-----------|-----------------------------------------------|----|
| 2.2.3     | Teori Memotivasikan Manusia                   | 36 |
| 2.2.3.(a) | Teori Pengurangan Dorongan                    | 36 |
| 2.2.3.(b) | Teori Insentif ( <i>Incentive</i> )           | 37 |
| 2.2.3.(c) | Teori Jangkaan ( <i>Expectancy</i> )          | 39 |
| 2.2.3.(d) | Teori Peneguhan ( <i>Reinforcement</i> )      | 40 |
| 2.2.3.(e) | Teori Motivasi Intrinsik ( <i>Intrinsic</i> ) | 42 |
| 2.3       | Kepentingan Motivasi                          | 46 |
| 2.3.1     | Motivasi Terhadap Fitrah Manusia              | 47 |
| 2.3.1.(a) | Dari sudut kelemahan ( <i>weaknesses</i> )    | 47 |
| 2.3.1.(b) | Dari sudut kekuatan ( <i>strength</i> )       | 51 |
| 2.3.2     | Elemen Untuk Motivasi Diri                    | 53 |
| 2.4       | Paradigma Motivasi Dakwah                     | 56 |
| 2.4.1     | Maksud Motivasi Dakwah                        | 56 |
| 2.4.2     | Paradigma Islam                               | 60 |
| 2.4.3     | Perlunya Motivasi Dakwah                      | 61 |
| 2.4.4     | Strategi Dalam Dakwah                         | 63 |
| 2.4.5     | Asas Falsafah Dalam Motivasi Dakwah           | 70 |
| 2.5       | Elemen Motivasi Dakwah                        | 77 |
| 2.5.1     | Motivasi Intrinsik                            | 77 |
| 2.5.1.(a) | Elemen keyakinan dan kemantapan               | 77 |
| 2.5.1.(b) | Elemen iltizam dan penghayatan                | 78 |
| 2.5.1.(c) | Elemen desakan dalaman                        | 80 |
| 2.5.1.(d) | Elemen kesanggupan dan pengorbanan            | 81 |
| 2.5.1.(e) | Elemen pencapaian dan rasa kepuasan           | 83 |
| 2.5.1.(f) | Elemen pertimbangan yang sihat                | 84 |
| 2.5.1.(g) | Elemen <i>al- 'afāf</i> ( <i>chastity</i> )   | 85 |
| 2.5.1.(h) | Elemen doa dan hubungannya dengan Pencipta    | 87 |
| 2.5.2     | Motivasi Ekstrinsik                           | 89 |
| 2.5.2.(a) | Elemen penerimaan                             | 89 |
| 2.5.2.(b) | Elemen pengiktirafan                          | 90 |
| 2.5.2.(c) | Elemen insentif                               | 92 |
| 2.5.2.(d) | Elemen upah                                   | 94 |
| 2.5.2.(e) | Elemen hukuman                                | 95 |
| 2.6       | Rumusan                                       | 97 |

## BAB III

### KAEDAH KAJIAN

|           |                            |     |
|-----------|----------------------------|-----|
| 3.1       | Pengenalan                 | 99  |
| 3.2       | Tempat Dan Tempoh Kajian : | 99  |
| 3.3       | Persampelan                | 101 |
| 3.4       | Alat Kajian                | 104 |
| 3.4.1     | Metode Soal Selidik        | 104 |
| 3.4.2     | Metode Triangulasi         | 106 |
| 3.4.2.(a) | Metode Temubual            | 106 |
| 3.4.2.(b) | Metode Observasi           | 110 |
| 3.4.2.(c) | Metode Dokumentasi         | 115 |
| 3.4.3     | Kajian Rintis              | 117 |
| 3.5       | Analisa Data               | 117 |
| 3.6       | Rumusan                    | 118 |

## **BAB IV**

### **DAPATAN KAJIAN**

|           |                                                  |     |
|-----------|--------------------------------------------------|-----|
| 4.1       | Pengenalan                                       | 120 |
| 4.2       | Ciri-Ciri Latar Belakang Sosio Demografi Pelajar | 120 |
| 4.3       | Elemen Motivasi Dakwah                           | 121 |
| 4.3.1     | Isi Kandungan Ceramah                            | 122 |
| 4.3.1.(a) | Prihatin,sabar dan persiapan diri                | 122 |
| 4.3.1.(b) | Membina dan membetulkan hati                     | 123 |
| 4.3.1.(c) | Kesedaran berusaha dan berdoa                    | 123 |
| 4.3.2     | Komponen Penceramah Atau Fasilitator :           | 126 |
| 4.3.2.(a) | Kemahiran dalam bidang motivasi                  | 126 |
| 4.3.2.(b) | Menjadi sumber inspirasi                         | 127 |
| 4.3.2.(c) | Peluang pada masa akan datang                    | 127 |
| 4.3.3     | Penganjur Program :                              | 129 |
| 4.3.3.(a) | Kecemerlangan sebagai asas                       | 130 |
| 4.3.3.(b) | Mengamalkan elemen “ihsan”                       | 130 |
| 4.3.3.(c) | Pemberian sijil penyertaan program               | 131 |

|           |                                                                  |     |
|-----------|------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.3.4     | Urusetia Program                                                 | 133 |
| 4.3.4.(a) | Budaya “mesra pelanggan”                                         | 134 |
| 4.3.4.(b) | Kebajikan kepada para peserta                                    | 134 |
| 4.3.4.(c) | Pujian dan penghargaan                                           | 135 |
| 4.3.5     | Peserta Program :                                                | 137 |
| 4.3.5.(a) | Memahami elemen sendiri                                          | 138 |
| 4.3.5.(b) | Merasa seronok, <i>enjoy</i> dan ceria                           | 138 |
| 4.3.5.(c) | Hukuman dan denda                                                | 139 |
| 4.3.6     | Agenda Program :                                                 | 142 |
| 4.3.6.(a) | Memenuhi misi universiti                                         | 142 |
| 4.3.6.(b) | Mencukupi untuk memotivasikan diri                               | 143 |
| 4.3.6.(c) | Mematuhi disiplin masa                                           | 143 |
| 4.4       | Relevansi Motivasi Dakwah :                                      | 147 |
| 4.4.1     | Memahami hakikat sebenar diri                                    | 147 |
| 4.4.2     | Memotivasi manusia dengan elemen kerohanian                      | 148 |
| 4.4.3     | Peluang menentukan program motivasi                              | 149 |
| 4.5       | Peranan Motivasi Dakwah Dalam Meningkatkan Kecemerlangan Pelajar | 152 |
| 4.5.1     | Membina <i>internal force</i>                                    | 153 |
| 4.5.2     | Membina identiti mulia                                           | 153 |
| 4.5.3     | Membina imej bersih dan suci                                     | 154 |
| 4.6       | Motivasi Dakwah Dalam Bentuk Praktikal :                         | 158 |
| 4.6.1     | Praktikal ikatan ukhuwah                                         | 159 |
| 4.6.2     | Praktikal ucapan salam                                           | 159 |
| 4.6.3     | Praktikal penghayatan Islam                                      | 160 |
| 4.7       | Rumusan                                                          | 164 |

## BAB V

### PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN

|     |                                  |     |
|-----|----------------------------------|-----|
| 5.1 | Pengenalan                       | 165 |
| 5.2 | Rumusan Hasil Kajian Keseluruhan | 166 |
| 5.3 | Implikasi Kajian                 | 169 |
| 5.4 | Kajian Lanjutan                  | 170 |

|                       |     |
|-----------------------|-----|
| 5.5 Kesimpulan Kajian | 170 |
|-----------------------|-----|

|                    |     |
|--------------------|-----|
| <b>BIBLIOGRAFI</b> | 172 |
|--------------------|-----|

Lampiran A  
Lampiran B  
Lampiran C  
Lampiran D  
Lampiran E  
Lampiran F  
Lampiran G

## SENARAI RAJAH

|           | Item                                                                                                     | Halaman |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| Rajah 2.1 | : Aliran Pembentukan Motivasi Dakwah.                                                                    | 57      |
| Rajah 2.2 | : Pendekatan Proses Motivasi<br>Oleh Dr. Sa'd 'Abd Al-Rahmān ( 1983 )                                    | 62      |
| Rajah 2.3 | : Model Motivasi Islam<br>oleh Yusof Ismail ( 1996 ).                                                    | 72      |
| Rajah 4.1 | : Graf Menunjukkan Elemen Motivasi Dakwah<br>Pada Isi Kandungan Ceramah                                  | 124     |
| Rajah 4.2 | : Graf Menunjukkan Elemen Motivasi Dakwah<br>Bagi Komponen Penceramah                                    | 128     |
| Rajah 4.3 | : Graf Menunjukkan Elemen Motivasi Dakwah<br>Kepada Penganjur Program                                    | 132     |
| Rajah 4.4 | : Graf Menunjukkan Elemen Motivasi Dakwah<br>Pada Urusetia Program                                       | 136     |
| Rajah 4.5 | : Graf Menunjukkan Elemen Motivasi Dakwah<br>Pada Peserta Program                                        | 140     |
| Rajah 4.6 | : Graf Menunjukkan Elemen Motivasi Dakwah<br>Pada Agenda Program                                         | 144     |
| Rajah 4.7 | : Graf Menunjukkan Relevansi Motivasi<br>Dakwah                                                          | 150     |
| Rajah 4.8 | : Graf Menunjukkan Item-Item Bagi Peranan<br>Motivasi Dakwah Dalam Meningkatkan<br>Kecemerlangan Pelajar | 155     |
| Rajah 4.9 | : Graf Menunjukkan Item-Item Motivasi<br>Dakwah Dalam Bentuk Praktikal                                   | 161     |

## SENARAI JADUAL

|             | <b>Item</b>                                                                      | <b>Halaman</b> |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Jadual 3.1  | : Jumlah Persampelan Mengikut Fakulti                                            | 103            |
| Jadual 3.2  | : Elemen Motivasi Melalui Metode Observasi Dengan Menggunakan Senarai Semak      | 114            |
| Jadual 4.1  | : Penilaian Responden Terhadap Elemen Motivasi Dakwah Pada Isi Kandungan Ceramah | 122            |
| Jadual 4.2  | : Penilaian Responden Terhadap Elemen Motivasi Dakwah Pada Komponen Penceramah   | 126            |
| Jadual 4.3  | : Penilaian Responden Terhadap Elemen Motivasi Dakwah Kepada Penganjur Program   | 129            |
| Jadual 4.4  | : Penilaian Responden Terhadap Elemen Motivasi Dakwah Pada Urusetia Program      | 133            |
| Jadual 4.5  | : Penilaian Responden Terhadap Elemen Motivasi Dakwah Pada Peserta Program       | 137            |
| Jadual 4.6  | : Penilaian Responden Terhadap Elemen Motivasi Dakwah Pada Agenda Program        | 142            |
| Jadual 4.7  | : Penilaian Responden Terhadap Semua Elemen Motivasi Dakwah                      | 146            |
| Jadual 4.8  | : Penilaian Responden Terhadap Relevansi Motivasi Dakwah                         | 147            |
| Jadual 4.9  | : Penilaian Responden Terhadap Peranan Motivasi Dakwah                           | 152            |
| Jadual 4.10 | : Penilaian Responden Terhadap Motivasi Dakwah Dalam Bentuk Praktikal            | 158            |

## SENARAI KEPENDEKAN

|                   |   |                                                                                                                                   |
|-------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a.s.              | : | alaihissalam                                                                                                                      |
| Bil.              | : | Bilangan                                                                                                                          |
| cet.              | : | cetakan                                                                                                                           |
| dlm.              | : | dalam                                                                                                                             |
| Dr.               | : | Doktor                                                                                                                            |
| Drs.              | : | Doktorandus ( lelaki )                                                                                                            |
| <i>Edit / ed.</i> | : | edisi atau sunting                                                                                                                |
| <i>et al.</i>     | : | dan rakan-rakan, bermaksud bahan tersebut ditulis oleh lebih daripada tiga orang penulis.                                         |
| Frek              | : | frekuensi                                                                                                                         |
| h.                | : | halaman                                                                                                                           |
| H.                | : | Hijrah ( tahun Islam )                                                                                                            |
| <i>ibid.</i>      | : | <i>ibidem</i> , bermaksud daripada sumber yang sama.                                                                              |
| juz.              | : | juzuk                                                                                                                             |
| k.w.              | : | <i>karramallāhu wajhah</i>                                                                                                        |
| <i>loc. cit.</i>  | : | <i>loco citato</i> , bermaksud pada bahan yang sama yang sudah dirujuk sebelum ini tetapi telah diselangi oleh satu rujukan lain. |
| no.               | : | nombor                                                                                                                            |
| <i>op. cit.</i>   | : | <i>oppo citato</i> , bermaksud dalam bahan yang telah dirujuk tetapi telah dilangkaui oleh bahan lain.                            |
| Ph.d.             | : | <i>Doctor of Philosophy</i> ( Doktor Falsafah )                                                                                   |
| Prof.             | : | Profesor                                                                                                                          |
| r.a.              | : | <i>radiallāhu 'anhu</i> ( lelaki ) dan <i>'anhā</i> ( perempuan )                                                                 |
| s.a.w.            | : | sallallahualaihi wassalam                                                                                                         |
| t.t.              | : | tanpa tempat                                                                                                                      |
| t.th.             | : | tanpa tarikh                                                                                                                      |
| terj.             | : | terjemahan                                                                                                                        |
| vol.              | : | <i>volume</i>                                                                                                                     |
| Y.A.B.            | : | Yang Amat Berhormat                                                                                                               |

## PANDUAN TRANSLITERASI

### PADANAN HURUF ABJAD ARAB-RUMI :

| Abjad | Sebutan arab     | Transliterasi rumi |
|-------|------------------|--------------------|
| ا     | ( <i>alif</i> )  | a                  |
| ب     | ( <i>bā'</i> )   | b                  |
| ت     | ( <i>tā'</i> )   | t                  |
| ث     | ( <i>thā'</i> )  | th                 |
| ج     | ( <i>jīm</i> )   | j                  |
| ح     | ( <i>hā'</i> )   | h                  |
| خ     | ( <i>khā'</i> )  | kh                 |
| د     | ( <i>dāl</i> )   | d                  |
| ذ     | ( <i>dhāl</i> )  | dh                 |
| ر     | ( <i>rā'</i> )   | r                  |
| ز     | ( <i>zāy</i> )   | z                  |
| س     | ( <i>sīn</i> )   | s                  |
| ش     | ( <i>shīn</i> )  | sh / sy            |
| ص     | ( <i>sād</i> )   | s                  |
| ض     | ( <i>dād</i> )   | d                  |
| ط     | ( <i>tā'</i> )   | t                  |
| ظ     | ( <i>zā'</i> )   | z                  |
| ع     | ( <i>'ayn</i> )  | '                  |
| غ     | ( <i>ghayn</i> ) | gh                 |
| ف     | ( <i>fā'</i> )   | f                  |

|    |                         |                                        |
|----|-------------------------|----------------------------------------|
| ق  | ( <i>qāf</i> )          | q                                      |
| ك  | ( <i>kāf</i> )          | k                                      |
| ل  | ( <i>lām</i> )          | l                                      |
| م  | ( <i>mīm</i> )          | m                                      |
| ن  | ( <i>nūn</i> )          | n                                      |
| و  | ( <i>wāw</i> )          | w                                      |
| هـ | ( <i>hā'</i> )          | h                                      |
| ء  | ( <i>hamzah</i> )       | ‘                                      |
|    | ( <i>yā'</i> )          | y                                      |
| ة  | ( <i>tā' marbūtah</i> ) | h ( ketika perlu dimatikan bunyinya )  |
|    |                         | t ( ketika perlu dihidupkan bunyinya ) |

Vokal Panjang :

|   |   |   |
|---|---|---|
| ا | : | ā |
| و | : | ū |
| ي | : | ī |

Vokal Pendek :

|              |   |   |
|--------------|---|---|
| — ( fathah ) | : | a |
| — ( dammah ) | : | u |
| — ( kasrah ) | : | i |

Diftong :

|    |   |        |
|----|---|--------|
| او | : | aw     |
| اي | : | ay     |
| يـ | : | iy / ī |
| و  | : | uww    |